

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1382/2013**z dnia 17 grudnia 2013 r.****ustanawiające program „Sprawiedliwość” na lata 2014–2020****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 1 i ust. 2, art. 82 ust. 1 oraz art. 84,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje utworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ze swobodnym przepływem osób. W tym celu Unia może przyjąć środki służące rozwijaniu współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych oraz propagowaniu i wspieraniu działań państw członkowskich w dziedzinie zapobiegania przestępczości. Przy dalszym tworzeniu europejskiej przestrzeni sprawiedliwości należy zapewnić poszanowanie podstawowych wolności, a także wspólnych zasad, takich jak zasada niedyskryminacji, równości płci, skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla wszystkich, państwa prawne i sprawnie działającego niezależnego wymiaru sprawiedliwości.
- (2) W programie sztokholmskim ⁽⁴⁾ Rada Europejska potwierdziła priorytetowe znaczenie rozwijania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości i jako jeden z priorytetów politycznych wskazała realizację „Europy prawa i sprawiedliwości”. Finansowanie zostało uznane za jedno z istotnych narzędzi służących skutecznej realizacji priorytetów politycznych programu sztokholmskiego. Ambitne cele określone w traktatach i programie sztokholmskim należy osiągnąć między innymi poprzez ustanowienie na okres 2014–2020 elastycznego i skutecznego programu „Sprawiedliwość” (zwanego dalej „Programem”), który ułatwi planowanie i realizację. Cele ogólne i szczegółowe Programu należy

interpretować zgodnie z odpowiednimi wytycznymi strategicznymi określonymi przez Radę Europejską.

- (3) Komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. w sprawie strategii „Europa 2020” określa strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Należy stworzyć dobrze działającą przestrzeń sprawiedliwości, w której usunięte zostaną przeszkody utrudniające prowadzenie transgranicznych postępowań sądowych i dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sytuacjach transgranicznych, co jest jednym z kluczowych elementów wspierania i propagowania celów szczegółowych i inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020” oraz wspomagania mechanizmów służących propagowaniu wzrostu.
- (4) Do celów niniejszego rozporządzenia termin „pracownicy wymiaru sprawiedliwości” należy interpretować w taki sposób, aby obejmował on sędziów, prokuratorów i urzędników sądowych oraz inne osoby wykonujące zawody prawnicze związane z sądownictwem, np. adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników, kuratorów sądowych, mediatorów i sądowych tłumaczy ustnych.
- (5) Szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości ma istotne znaczenie dla pogłębienia wzajemnego zaufania i usprawnienia współpracy organów sądowych i osób wykonujących zawody prawnicze w różnych państwach członkowskich. Szkolenie to powinno być postrzegane jako jeden z istotnych elementów propagowania prawdziwej europejskiej kultury sądowej w kontekście komunikatu Komisji z dnia 13 września 2011 pt. „Budowanie zaufania do europejskiego wymiaru sprawiedliwości. Nowy wymiar europejskiego szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości”, rezolucji Rady w sprawie szkolenia sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej ⁽⁵⁾, konkluzji Rady z dnia 27 i 28 października 2011 r. na temat europejskiego szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości.
- (6) Szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości może obejmować różnorodne podmioty, takie jak organy prawne, sądowe i administracyjne państw członkowskich, instytucje akademickie, krajowe organy odpowiedzialne za szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości, organizacje lub sieci szkoleniowe działające na szczeblu europejskim czy też sieci koordynatorów ds. prawa Unii. Organy i podmioty działające w europejskim interesie ogólnym w dziedzinie szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości,

⁽¹⁾ Dz.U. C 299 z 4.10.2012, s. 103.⁽²⁾ Dz.U. C 277 z 13.9.2012, s. 43.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 grudnia 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 16 grudnia 2013 r.⁽⁴⁾ Dz.U. C 115 z 4.5.2010, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. C 299 z 22.11.2008, s. 1.

takie jak Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN), Akademia Prawa Europejskiego (ERA), europejska sieć rad sędownictwa, Stowarzyszenie Rad Stanu oraz Naczelnych Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej, Sieć Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej oraz Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA), powinny nadal odgrywać rolę w propagowaniu programów szkoleniowych o prawdziwie europejskim wymiarze przeznaczonych dla pracowników wymiaru sprawiedliwości i w związku z tym miałyby możliwość uzyskania odpowiedniego wsparcia finansowego zgodnie z procedurami i kryteriami określonymi w rocznych programach prac przyjmowanych przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia.

- (7) Unia powinna ułatwiać szkolenia na temat wdrażania prawa Unii, uznając wynagrodzenia uczestniczących pracowników wymiaru sprawiedliwości wypłacane przez państwa członkowskie za koszty kwalifikowalne lub współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”).
- (8) Dostęp do wymiaru sprawiedliwości obejmuje w szczególności dostęp do sądów, alternatywnych metod rozwiązywania sporów oraz do osób sprawujących urząd publiczny, które są zobowiązane na mocy prawa do udzielania stronom niezależnych i bezstronnych porad prawnych.
- (9) W grudniu 2012 r. Rada zatwierdziła strategię antynarkotykową UE na lata 2013–20⁽²⁾, której celem jest przyjęcie wyważonego podejścia opartego na jednoczesnym ograniczaniu popytu na narkotyki, jak i ich podaży, uznając, że ograniczenie popytu na narkotyki i ograniczenie ich podaży są wzajemnie wzmacniającymi się elementami polityki dotyczącej nielegalnych narkotyków. W strategii tej jako jeden z głównych celów utrzymano przyczynienie się do wymiernego ograniczenia popytu na narkotyki, skali uzależnienia od nich oraz wynikających z ich używania zagrożeń i szkód zdrowotnych i społecznych. Program „Profilaktyka narkotykowa i informacja o narkotykach” ustanowiony decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1150/2007/WE⁽³⁾ opierał się na podstawie prawnej dotyczącej zdrowia publicznego i dotyczył tych aspektów, natomiast Program ma inną podstawę prawną, a jego celem powinien być dalszy rozwój europejskiej przestrzeni sprawiedliwości w

oparciu o wzajemne uznawanie i zaufanie, w szczególności przez propagowanie współpracy wymiarów sprawiedliwości. W odpowiedzi na potrzebę uproszczenia i zgodnie z podstawą prawną każdego programu, program „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego” może wspierać środki uzupełniające działania państw członkowskich służące osiągnięciu celu zakładającego zmniejszenie szkodliwych dla zdrowia skutków narkomanii, w tym działania w zakresie informacji i profilaktyki.

- (10) Innym istotnym elementem strategii antynarkotykowej UE na lata 2013–20 jest ograniczenie podaży narkotyków. Instrument na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będący częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, powinien wspierać działania służące zapobieganiu handlowi narkotykami i innym rodzajom przestępstw oraz zwalczaniu ich, w szczególności powinien wspierać środki dotyczące produkcji, wytwarzania, ekstrakowania, sprzedaży, transportu, przywozu lub wywozu nielegalnych narkotyków, w tym dotyczące ich posiadania i nabywania w celu podjęcia działań związanych z handlem narkotykami, natomiast Program powinien obejmować te aspekty polityki antynarkotykowej, do których nie odnoszą się ani instrument na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będący częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, ani program „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”, a które są ściśle związane z celem ogólnym Programu.
- (11) W każdym wypadku należy zapewnić ciągłe finansowanie priorytetów z okresu programowania 2007–13, które zachowano wśród celów nowej strategii antynarkotykowej UE na lata 2013–20, i w związku z tym należy udostępniać środki finansowe z programu „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”, instrumentu na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będącego częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, i Programu zgodnie z odnośnymi priorytetami i podstawą prawną, a jednocześnie unikać jakiegokolwiek podwójnego finansowania.
- (12) Zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą praw podstawowych”) i konwencją ONZ z 1989 r. o prawach dziecka Program powinien wspierać ochronę praw dziecka, w tym prawa do rzetelnego procesu sądowego, prawa do rozumienia postępowania, prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawa do integralności i godności. Program powinien służyć w szczególności zwiększeniu ochrony dzieci w ramach systemów wymiaru sprawiedliwości i ułatwieniu ich dostępu do wymiaru sprawiedliwości; ponadto przy realizacji wszystkich działań Programu należy uwzględnić propagowanie praw dziecka.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. C 402 z 29.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ Decyzja nr 1150/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 września 2007 r. ustanawiająca na lata 2007–2013 program szczegółowy Profilaktyka narkotykowa i informacja o narkotykach jako część programu ogólnego Prawa podstawowe i sprawiedliwość (Dz.U. L 257 z 3.10.2007, s. 23).

- (13) Zgodnie z art. 8 i 10 TFUE we wszystkich działaniach w ramach Programu należy wspierać uwzględnianie kwestii równości kobiet i mężczyzn oraz cele niedyskryminacji. Aby sprawdzić, w jaki sposób kwestie równości płci i niedyskryminacji są brane pod uwagę w działaniach w ramach Programu, niezbędne jest jego systematyczne monitorowanie i ocenianie.
- (14) Doświadczenie w działaniu na poziomie Unii pokazuje, że osiągnięcie celów Programu w praktyce wymaga połączenia różnych instrumentów, takich jak akty prawne, inicjatywy polityczne i finansowanie. Finansowanie należy do istotnych narzędzi uzupełniających środki prawodawcze.
- (15) W konkluzjach z dnia 22 i 23 września 2011 r. na temat poprawy efektywności przyszłych programów finansowych Unii wspierających współpracę sądową Rada podkreśliła ważną rolę, jaką odgrywają unijne programy finansowania w skutecznym wdrażaniu dorobku prawnego Unii, i ponownie stwierdziła, że konieczne jest zapewnienie bardziej przejrzystego, elastycznego, spójnego i uproszczonego dostępu do tych programów.
- (16) Komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowany „Budżet z perspektywy „Europy 2020”” podkreśla potrzebę racjonalizacji i uproszczenia unijnego finansowania. Zwłaszcza w związku z obecnym kryzysem finansowym ogromne znaczenie ma, by środki finansowe Unii były planowane i zarządzane jak najstaranniej. Znaczące uproszczenie finansowania i skuteczne zarządzanie nim można zapewnić poprzez zmniejszenie liczby programów oraz poprzez racjonalizację, uproszczenie i harmonizację przepisów i procedur dotyczących finansowania.
- (17) W odpowiedzi na potrzebę uproszczenia finansowania, skutecznego zarządzania finansowaniem i łatwiejszego dostępu do finansowania, w Programie należy kontynuować i rozwijać działania prowadzone poprzednio w ramach trzech programów utworzonych na mocy decyzji Rady 2007/126/WSiSW⁽¹⁾, decyzji nr 1149/2007/WE⁽²⁾, oraz decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1150/2007/WE. Śródkresowe oceny tych programów obejmują zalecenia służące usprawnieniu realizacji tych programów. Wnioski płynące z tych śródkresowych ocen, a także z odnośnych ocen *ex post* należy uwzględniać przy realizacji Programu.
- (18) W komunikacie Komisji z dnia 19 października 2010 r. zatytułowanym „Przegląd budżetu UE” oraz w komunikacie Komisji z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowanym „Budżet z perspektywy »Europy 2020«” podkreślono, jak ważne jest skupienie finansowania na działaniach mających wyraźną europejską wartość dodaną, tj. na tych działaniach, gdzie interwencja Unii może przynieść dodatkową wartość w porównaniu z samodzielnymi działaniami państw członkowskich. Działania objęte niniejszym rozporządzeniem powinny przyczynić się do stworzenia europejskiej przestrzeni sprawiedliwości poprzez propagowanie zasady wzajemnego uznawania, budowanie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, zacieśnianie współpracy transgranicznej oraz nawiązywanie kontaktów, a także zapewnianie prawidłowego, spójnego i konsekwentnego stosowania prawa Unii. Finansowanie powinno również ułatwiać zdobywanie przydatnej i merytorycznej wiedzy o prawie i politykach Unii przez wszystkich zainteresowanych oraz zapewnić solidną bazę analityczną umożliwiającą wsparcie i rozwój prawa i polityk Unii, a przez to także sprzyjać ich egzekwowaniu i właściwemu wprowadzaniu w życie. Interwencja Unii pozwala na spójne realizowanie tych działań w całej Unii oraz na uzyskanie korzyści skali. Ponadto Unia ma lepsze możliwości niż państwa członkowskie, aby zająć się sytuacjami transgranicznymi i zapewnić europejską platformę wzajemnego uczenia się.
- (19) Przy wyborze działań, które mają być finansowane w ramach Programu, Komisja powinna oceniać propozycje pod kątem wcześniej ustalonych kryteriów. Kryteria te powinny obejmować ocenę europejskiej wartości dodanej proponowanych działań. Także projekty krajowe i projekty na małą skalę mogą mieć europejską wartość dodaną.
- (20) Organami i podmiotami mającymi dostęp do Programu, powinny być też władze krajowe, regionalne i lokalne.
- (21) W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się pulę środków finansowych na cały okres obowiązywania Programu stanowiącą główny punkt odniesienia – w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją o dyscyplinie budżetowej, współpracy w sprawach budżetowych i o należytych zarządzaniu finansowym⁽³⁾ – dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (22) Aby zapewnić, by Program był odpowiednio elastyczny w związku ze zmieniającymi się potrzebami i odpowiadającymi im priorytetami politycznymi w trakcie jego obowiązywania, należy przyznać Komisji uprawnienie do przyjmowania zgodnie z art. 290 TFUE aktów dotyczących zmiany wartości procentowych określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia dla każdego szczegółowego celu, które przekroczą te wartości procentowe o więcej niż 5 punktów procentowych. Aby ocenić potrzebę przyjęcia takiego aktu delegowanego, te wartości procentowe powinny być obliczane na

(1) Decyzja Rady 2007/126/WSiSW z dnia 12 lutego 2007 r. ustanawiająca na lata 2007-2013, jako część ogólnego programu w sprawie podstawowych praw i wymiaru sprawiedliwości, szczegółowy program „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” (Dz.U. L 58 z 24.2.2007, s. 13).

(2) Decyzja nr 1149/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 września 2007 r. ustanawiająca na lata 2007-2013 program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość” (Dz.U. L 257 z 3.10.2007, s. 16).

(3) Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

podstawie puli środków finansowych Programu na cały okres jego obowiązywania, a nie na podstawie środków dostępnych na dany rok. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (23) Niniejsze rozporządzenie należy wprowadzać w życie przy zachowaniu pełnej zgodności z rozporządzeniem finansowym. W szczególności w odniesieniu do warunków kwalifikowalności podatku od wartości dodanej (VAT) uiszczanego przez beneficjentów dotacji, kwalifikowalność VAT nie powinna być uzależniona od statusu prawnego beneficjentów w odniesieniu do działalności, która może być prowadzona zarówno przez organy i podmioty prywatne oraz publiczne na tych samych warunkach prawnych. Uwzględniając specyficzny charakter celów i działań, których dotyczy niniejsze rozporządzenie, w zaproszeniach do składania wniosków należy doprecyzować, że w odniesieniu do celów działalności, która może być prowadzona zarówno przez organy i podmioty publiczne oraz prywatne, niepodlegający odliczeniu VAT naliczony organom oraz podmiotom publicznym kwalifikuje się w zakresie, w jakim jest uiszczany na potrzeby realizacji działań, takich jak szkolenia i działania informacyjne, których nie można uznać za sprawowanie władzy publicznej. Niniejsze rozporządzenie powinno także wykorzystywać narzędzia upraszczające wprowadzone na mocy rozporządzenia finansowego. Ponadto kryteria służące ustaleniu, które działania otrzymają wsparcie, powinny zakładać, że dostępne zasoby finansowe zostaną przydzielone na działania przynoszące największe skutki w odniesieniu do celów politycznych, które zamierza się osiągnąć.
- (24) Aby zapewnić jednolite warunki wdrożenia niniejszego rozporządzenia, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie przyjmowania rocznych programów prac. Te uprawnienia powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (25) W rocznych programach prac przyjmowanych przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia należy zapewnić odpowiedni rozdział środków finansowych na dotacje i zamówienia publiczne. W ramach Programu należy przede wszystkim przydzielać środki finansowe na dotacje, jednocześnie utrzymując dostateczny poziom finansowania zamówień publicznych. Minimalny odsetek rocznych wydatków, które mają być przeznaczony na dotacje, powinien zostać określony w rocz-

nych programach prac i wynosić nie mniej niż 65 %. Aby ułatwić planowanie i współfinansowanie projektów przez zainteresowane strony, Komisja powinna określić precyzyjny harmonogram zaproszeń do składania wniosków, wyboru projektów i podejmowania decyzji o przyznaniu środków.

- (26) Aby zapewnić efektywny przydział środków z budżetu ogólnego Unii, należy dążyć do spójności, komplementarności i synergii między programami finansowania wspierającymi blisko ze sobą powiązane dziedziny polityki, w szczególności między Programem a programem „Prawa, równość i obywatelstwo” ustanowionym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1381/2013⁽²⁾, instrumentem na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będącym częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, programem „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”, programem „Erasmus+” ustanowionym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013⁽³⁾, programem ramowym „Horyzont 2020” ustanowionym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013⁽⁴⁾ oraz Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II).
- (27) Należy chronić interesy finansowe Unii poprzez zastosowanie proporcjonalnych środków w całym cyklu wydatkowania, w tym poprzez zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie i analizę, odzyskiwanie środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładanie kar finansowych i administracyjnych zgodnie z rozporządzeniem finansowym.
- (28) W celu wdrożenia zasady należytego zarządzania finansami niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać odpowiednie narzędzia do oceny jego realizacji. Należy zatem określić w nim cele ogólne i szczegółowe. Należy określić zestaw konkretnych i wymiernych wskaźników, obowiązujących przez cały czas trwania Programu, które posłużą do mierzenia osiągnięć w zakresie tych celów szczegółowych. Komisja powinna co roku przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z monitorowania, które powinno opierać się, między innymi, na wskaźnikach określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz informować o wykorzystaniu dostępnych środków finansowych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1381/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014-2020 (zob. s. 62 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: Unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu i uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” - program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014-2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

- (29) Program należy wprowadzać w życie w skuteczny sposób, z poszanowaniem zasady należytego zarządzania finansami, a jednocześnie umożliwiać także faktyczny dostęp do Programu potencjalnym wnioskodawcom. W celu wsparcia faktycznego dostępu do Programu, Komisja powinna dołożyć starań, aby uprościć i zharmonizować procedury składania wniosków i dokumentów, formalności administracyjne i wymogi związane z zarządzaniem finansowym, zlikwidować obciążenia administracyjne i zachęcać do składania wniosków o dotacje podmioty z państw członkowskich w niedostatecznym stopniu reprezentowanych w Programie. Komisja powinna opublikować na specjalnej stronie internetowej informacje o Programie, jego cele, poszczególne zaproszenia do składania wniosków i ich harmonogram. Dokumenty podstawowe i wytyczne dotyczące zaproszeń do składania wniosków powinny być dostępne we wszystkich oficjalnych językach instytucji Unii.
- (30) Zgodnie z art. 180 ust. 1 lit. l) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1268/2012⁽¹⁾ („zasady stosowania rozporządzenia finansowego”), w umowie o udzielenie dotacji należy zawrzeć postanowienia dotyczące eksponowania informacji o wsparciu finansowym Unii, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, gdy publiczna prezentacja informacji nie jest możliwa lub właściwa.
- (31) Zgodnie z art. 35 ust. 2 i 3 rozporządzenia finansowego i zgodnie z art. 21 zasad stosowania rozporządzenia finansowego, Komisja powinna w odpowiedni sposób i w odpowiednim czasie udostępniać posiadane informacje dotyczące odbiorców oraz o charakterze i celu działań finansowanych z budżetu ogólnego Unii. Informacje te powinny być udostępniane z należyтым poszanowaniem wymogów poufności i bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych.
- (32) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, tj. przyczynienie się do dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni sprawiedliwości w oparciu o wzajemne uznawanie i zaufanie, w szczególności poprzez propagowanie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego skalę i skutki, możliwe jest lepsze osiągnięcie go na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym samym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (33) Zgodnie z art. 3 protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół jest załączony do TUE i TFUE, Irlandia powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (34) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół załączony jest do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związane ani go nie stosuje.
- (35) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, który to protokół załączony jest do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (36) W celu zapewnienia ciągłości finansowania działań realizowanych wcześniej na podstawie decyzji nr 2007/126/WSiSW, decyzji nr 1149/2007/WE i decyzji nr 1150/2007/WE, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Ustanowienie i czas trwania Programu

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia program „Sprawiedliwość” (zwany dalej „Programem”).
2. Program obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Artykuł 2

Europejska wartość dodana

1. W ramach Programu finansuje się działania mające europejską wartość dodaną, przyczyniające się do dalszego rozwijania europejskiej przestrzeni sprawiedliwości. W tym celu Komisja zapewnia, by działania wybrane do finansowania służyły osiągnięciu rezultatów mających europejską wartość dodaną.
2. Europejską wartość dodaną działań, także w przypadku działań na małą skalę i działań krajowych, ocenia się według kryteriów takich jak wkład tych działań w konsekwentne i spójne wdrażanie prawa Unii i w szerokie uświadamianie opinii publicznej wynikających z niego praw, zdolność tych działań do rozwijania wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi i do usprawniania współpracy transgranicznej, skutki ponadnarodowe tych działań, ich przydatność w określaniu i rozpowszechnianiu wzorcowych rozwiązań czy ich potencjał tworzenia praktycznych narzędzi i rozwiązań użytecznych w stawianiu czoła wyzwaniom transgranicznym lub ogólnounijnym.

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

Artykuł 3

Cel ogólny

Celem ogólnym Programu jest przyczynienie się do dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni sprawiedliwości, w oparciu o wzajemne uznawanie i zaufanie, zwłaszcza poprzez propagowanie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych.

Artykuł 4

Cele szczegółowe

1. Aby osiągnąć cel ogólny określony w art. 3, Program przewiduje następujące cele szczegółowe:

- a) ułatwianie i wspieranie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych;
- b) wspieranie i propagowanie szkoleń kadr wymiaru sprawiedliwości, w tym szkoleń językowych w zakresie terminologii prawniczej, w celu rozwijania wspólnej kultury prawnej i sądowej;
- c) ułatwianie wszystkim faktycznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w tym propagowanie i wspieranie praw ofiar przestępstw przy jednoczesnym poszanowaniu prawa do obrony;
- d) wspieranie inicjatyw w dziedzinie polityki antynarkotykowej, odnoszących się do aspektów współpracy wymiarów sprawiedliwości i zapobiegania przestępczości ściśle związanych z celem ogólnym Programu w zakresie, w jakim aspektów tych nie dotyczą instrument na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będący częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, i program „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”;

2. Cele szczegółowe Programu realizuje się w szczególności przez:

- a) podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz propagowanie wiedzy na temat prawa i polityk Unii;
- b) poprawę znajomości prawa Unii, w tym prawa materialnego i procesowego, instrumentów współpracy wymiarów sprawiedliwości, a także stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i prawa porównawczego w celu zapewnienia efektywnej współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych;
- c) wspieranie skutecznego, kompleksowego i spójnego wdrażania i stosowania w państwach członkowskich instrumentów Unii, a także ich monitorowania i oceniania;
- d) propagowanie współpracy transgranicznej, doskonalenie wzajemnej znajomości i poprawa zrozumienia prawa cywilnego i karnego oraz systemów prawnych i wymiaru spra-

wiedliwości państw członkowskich, a także wzmocnienie wzajemnego zaufania;

- e) doskonalenie znajomości i poprawa zrozumienia potencjalnych barier utrudniających niezakłócone funkcjonowanie europejskiej przestrzeni sprawiedliwości;
- f) poprawę efektywności systemów wymiaru sprawiedliwości i współpracy między nimi z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym transgranicznej interoperacyjności systemów i aplikacji.

Artykuł 5

Uwzględnianie pewnych aspektów

Przy realizacji wszystkich działań Programu dąży się do propagowania równości kobiet i mężczyzn i do propagowania praw dziecka, między innymi przez zapewnienie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku. W ramach Programu przestrzega się ponadto zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek względu, o którym mowa w art. 21 Karty praw podstawowych, w granicach wyznaczonych przez art. 51 Karty praw podstawowych i zgodnie z tym artykułem.

Artykuł 6

Rodzaje działań

1. W ramach Programu finansuje się m.in. następujące rodzaje działań:

- a) działania analityczne, takie jak gromadzenie danych i statystyk; opracowywanie wspólnych metodologii i, w stosownych przypadkach, wskaźników lub wartości referencyjnych; studia, badania, analizy i ankiety; oceny; sporządzanie i publikowanie przewodników, sprawozdań i materiałów edukacyjnych; warsztaty, seminaria, spotkania ekspertów i konferencje;
- b) działania szkoleniowe, takie jak wymiany pracowników, warsztaty, seminaria, szkolenia dla osób prowadzących szkolenia, w tym szkolenia językowe w zakresie terminologii prawniczej, oraz opracowywanie narzędzi nauczania online lub innych modułów szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości;
- c) działania związane z wzajemnym uczeniem się, współpracą, podnoszeniem świadomości i rozpowszechnianiem, takie jak określanie oraz wymiana sprawdzonych rozwiązań, innowacyjnych podejść i doświadczeń; organizowanie wzajemnych ocen i wzajemnego uczenia się; organizowanie konferencji, seminariów, kampanii informacyjnych, w tym komunikacja instytucjonalna dotycząca priorytetów politycznych Unii w zakresie, w jakim priorytety te związane są z celami Programu; kompilowanie i publikowanie materiałów służących rozpowszechnianiu informacji o Programie i jego rezultatach; tworzenie, eksploatacja i obsługa systemów i narzędzi wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym dalszy rozwój europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość” jako narzędzia poprawy dostępu obywateli do wymiaru sprawiedliwości;

d) wspieranie głównych podmiotów, których działania przyczyniają się do realizacji celów Programu, takie jak wspieranie państw członkowskich we wdrażaniu prawa i polityk Unii, wspieranie kluczowych podmiotów europejskich i sieci istniejących na szczeblu europejskim, w tym z dziedziny szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości; jak również wspieranie działań służących nawiązywaniu kontaktów na szczeblu europejskim między wyspecjalizowanymi organami i podmiotami, a także organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

2. Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości otrzymuje dotację na działalność w ramach współfinansowania wydatków związanych z jej stałym programem prac.

Artykuł 7

Uczestnictwo

1. Program jest otwarty dla wszystkich organów i podmiotów mających siedzibę w:

- a) państwach członkowskich;
- b) państwach Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) będących stronami porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z tym porozumieniem;
- c) państwach kandydujących i potencjalnych państwach kandydujących oraz państwach przystępujących do Unii, zgodnie z ogólnymi zasadami i warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii określonymi w odpowiednich umowach ramowych oraz decyzjach Rady Stowarzyszenia lub podobnych umowach.

2. Organy i podmioty nastawione na osiągnięcie zysku mają dostęp do Programu wyłącznie w powiązaniu z organizacjami nienastawionymi na zysk lub organizacjami publicznymi.

3. Organy i podmioty mające siedzibę w państwach trzecich innych niż państwa uczestniczące w Programie zgodnie z ust. 1 lit. b) i c), zwłaszcza w krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa, mogą na własny koszt zostać włączone w działania w ramach Programu, jeśli służy to celom tych działań.

4. Komisja może współpracować z organizacjami międzynarodowymi na warunkach określonych w odpowiednim rocznym programie prac. Program jest otwarty dla organizacji międzynarodowych działających w dziedzinach, których on dotyczy, zgodnie z rozporządzeniem finansowym i odpowiednimi rocznymi programami prac.

Artykuł 8

Budżet

1. Pula środków finansowych na wdrożenie Programu na okres 2014-2020 wynosi 377 604 000 EUR.

2. Ze środków finansowych przydzielonych na realizację Programu można również pokrywać wydatki związane z działaniami przygotowawczymi, monitorowaniem, kontrolą, audytem i oceną, które są niezbędne do zarządzania Programem i oceny realizacji jego celów. Przydzielone środki finansowe mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z niezbędnymi badaniami, spotkaniami ekspertów, działaniami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym komunikacją instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii Europejskiej w zakresie, w jakim priorytety te związane są z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia, a także na pokrycie wydatków dotyczących sieci informatycznych służących do przetwarzania i wymiany informacji oraz na inną pomoc techniczną i administracyjną potrzebną w związku z zarządzaniem Programem przez Komisję.

3. Roczne środki zatwierdzane są przez Parlament Europejski i Radę w granicach wieloletnich ram finansowych, określonych rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 1311/2013⁽¹⁾.

4. W ramach puli środków finansowych Programu na każdy z celów szczegółowych przydziela się kwoty zgodnie z wartościami procentowymi określonymi w załączniku.

5. Komisja nie może stosować odstępstw przekraczających 5 punktów procentowych w odniesieniu do określonych w załączniku wartości procentowych dotyczących każdego z celów szczegółowych. Jeżeli przekroczenie tego limitu okaże się konieczne, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 9, zmieniających każdą z liczb w załączniku o więcej niż 5 punktów procentowych i maksymalnie o 10 punktów procentowych.

Artykuł 9

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 5, powierza się Komisji na czas trwania Programu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 8 ust. 5, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8 ust. 5 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten zostaje przedłużony o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 10

Środki wykonawcze

1. Komisja wdraża Program zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. W celu wdrożenia Programu Komisja przyjmuje roczne programy prac w formie aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 11 ust. 2.

3. Każdy roczny program prac wdraża cele Programu poprzez określenie:

- a) działań, które mają zostać podjęte zgodnie z celem ogólnym i celami szczegółowymi, określonymi w art. 3 i art. 4 ust. 1, w tym określenie orientacyjnego przydziału środków finansowych;
- b) najważniejszych kryteriów kwalifikowalności, wyboru i przyznawania środków stosowanych przy wyborze wniosków, które mają otrzymać wkłady finansowe, zgodnie z art. 84 rozporządzenia finansowego i art. 94 zasad stosowania rozporządzenia finansowego;
- c) minimalnego odsetka rocznych wydatków, które mają być przeznaczone na dotacje.

4. Zapewnia się właściwy i sprawiedliwy rozdział wsparcia finansowego na poszczególne dziedziny, których dotyczy niniejsze rozporządzenie. Postanawiając o przydzieleniu środków finansowych na te dziedziny w ramach rocznego programu prac, Komisja uwzględni potrzebę utrzymania dostatecznego poziomu finansowania zarówno wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych oraz wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, jak i szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości oraz inicjatyw w dziedzinie polityki antynarkotykowej, w zakresie objętym Programem.

5. Zaproszenia do składania wniosków publikuje się co roku.

6. Aby ułatwić szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, koszty związane z udziałem w nich pracowników wymiaru sprawiedliwości i ponoszone przez organy państw członkow-

skich uwzględnia się zgodnie z rozporządzeniem finansowym przy zapewnianiu podobnego finansowania.

Artykuł 11

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Jest on komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 12

Komplementarność

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, zapewnia ogólną spójność, komplementarność i synergię z innymi instrumentami Unii, w tym m.in. z programem „Prawa, równość i obywatelstwo”, instrumentem bezpieczeństwa wewnętrznego na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będącym częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, programem „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”, programem „Erasmus+”, programem ramowym „Horyzont 2020” oraz Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II).

2. Komisja zapewnia także ogólną spójność, komplementarność i synergię z działaniami organów, urzędów i agencji Unii w dziedzinach, których dotyczą cele Programu, np. z działaniami Eurojustu ustanowionego Decyzją Rady 2002/187/WSiSW⁽¹⁾ i Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1920/2006⁽²⁾.

3. Zasoby Programu mogą być dzielone z innymi instrumentami Unii, zwłaszcza programem „Prawa, równość i obywatelstwo”, w celu realizacji działań zgodnych z celami obu programów. Działanie, na które przyznano finansowanie w ramach Programu, może również uzyskać finansowanie w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo”, o ile finansowanie to nie pokrywa tych samych pozycji kosztów.

Artykuł 13

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych w ramach Programu, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2002/187/WSiSW z dnia 28 lutego 2002 r. ustanawiająca Eurojust w celu zintensyfikowania walki z poważną przestępczością (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1920/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 1).

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzania audytów, zarówno na podstawie dokumentów, jak i na miejscu, w odniesieniu do wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki finansowe w ramach Programu.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ i rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁾, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanymi w ramach Programu.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, umowy o współpracy z państwami trzecimi i z organizacjami międzynarodowymi, umowy o udzielenie dotacji, decyzje o udzieleniu dotacji oraz umowy wynikające z realizacji Programu, zawierają postanowienia wyraźnie upoważniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia wspomnianych audytów i dochodzeń, o których mowa w tych ustępach, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

Artykuł 14

Monitorowanie i ocena

1. Komisja co roku monitoruje Program, by śledzić wykonanie działań prowadzonych w jego ramach oraz realizację celów szczegółowych określonych w art. 4. Monitorowanie służy także ocenie, w jaki sposób w różnych działaniach w ramach całego Programu uwzględniono kwestie równości płci i niedyskryminacji.

2. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie:

- a) sprawozdanie roczne z monitorowania w oparciu o wskaźniki określone w art. 15 ust. 2, oraz z wykorzystania dostępnych środków finansowych;
- b) sprawozdanie z oceny okresowej, do dnia 30 czerwca 2018 r.;
- c) sprawozdanie z oceny ex post, do dnia 31 grudnia 2021 r.

3. W sprawozdaniu z oceny okresowej ocenia się realizację celów Programu, efektywność wykorzystania zasobów oraz europejską wartość dodaną Programu, w celu stwierdzenia, czy finansowanie w dziedzinach objętych Programem należy

przedłużyć, zmienić lub zawiesić po roku 2020. W sprawozdaniu tym ujęte zostają także wszelkie możliwości uproszczenia Programu, kwestie jego wewnętrznej i zewnętrznej spójności, jak również ocena dalszej aktualności wszystkich celów i działań. Uwzględnia ono również wyniki ocen ex post poprzednich programów na lata 2007–2013 ustanowionych decyzjami, o których mowa w art. 16.

4. Sprawozdanie z oceny ex post ocenia długofalowy wpływ Programu i trwałość efektów Programu, by dostarczyć informacji umożliwiających podjęcie decyzji o kolejnym programie.

5. W ocenach weryfikuje się także, w jaki sposób w różnych działaniach w ramach całego Programu uwzględniono kwestie równości płci i niedyskryminacji.

Artykuł 15

Wskaźniki

1. Zgodnie z art. 14 za podstawę monitorowania i oceny, w jakim stopniu każdy z celów szczegółowych Programu określonych w art. 4, został zrealizowany dzięki działaniom przewidzianym w art. 6, służą m.in. wskaźniki określone w ust. 2 niniejszego artykułu. Odniesieniem dla nich są uprzednio zdefiniowane poziomy bazowe odzwierciedlające sytuację przed realizacją. W odpowiednich przypadkach wskaźniki przedstawiają efekty z podziałem m.in. według płci, wieku i niepełnosprawności.

2. Wskaźniki, o których mowa w ust. 1, obejmują między innymi następujące elementy:

- a) liczba i odsetek osób w grupie docelowej, do których udało się dotrzeć z działaniami informacyjnymi finansowanymi w ramach Programu;
- b) liczba i odsetek pracowników wymiaru sprawiedliwości z grupy docelowej, którzy uczestniczyli w szkoleniach, wymianach pracowników, wizytach studyjnych, warsztatach i seminariach finansowanych w ramach Programu;
- c) poprawa poziomu wiedzy o prawie i politykach Unii wśród osób należących do grup, które uczestniczyły w działaniach finansowanych w ramach Programu, w porównaniu z całą grupą docelową;
- d) liczba przypadków podjęcia współpracy transgranicznej, działań z zakresu takiej współpracy i rezultatów takiej współpracy, w tym z zastosowaniem narzędzi i procedur informatycznych ustanowionych na szczeblu Unii;
- e) dokonana przez uczestników ocena działań, w których uczestniczyli, i (oczekiwanej) trwałości rezultatów tych działań;
- f) zasięg geograficzny działań finansowanych w ramach Programu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

3. Oprócz wskaźników określonych w ust. 2, sprawozdanie z oceny okresowej i sprawozdanie z oceny ex post Programu zawierają także ocenę m.in.:

- a) zauważalnego wpływu Programu na dostęp do wymiaru sprawiedliwości – w oparciu o dane jakościowe i ilościowe zebrane na szczeblu europejskim;
- b) liczby i jakości instrumentów i narzędzi opracowanych w wyniku działań finansowanych w ramach Programu;
- c) europejskiej wartości dodanej Programu, w tym ocenę działań prowadzonych w ramach Programu – na tle podobnych inicjatyw prowadzonych na szczeblu krajowym lub europejskim i niekorzystających z unijnego finansowania – oraz ich (oczekiwanych) efektów, a także zalet lub wad unijnego finansowania w porównaniu z krajowym finansowaniem działań tego typu;
- d) poziomu finansowania względem osiągniętych efektów (efektywność);

- e) ewentualnych przeszkód administracyjnych, organizacyjnych lub strukturalnych utrudniających sprawniejszą, skuteczniejszą i efektywniejszą realizację Programu (możliwości uproszczenia).

Artykuł 16

Środki przejściowe

Działania, które zostały rozpoczęte na podstawie decyzji 2007/126/WSiSW, decyzji 1149/2007/WE lub decyzji 1150/2007/WE są nadal regulowane przepisami tych decyzji, aż do ich zakończenia. W przypadku tych działań odniesienie do komitetów w art. 9 decyzji 2007/126/WSiSW, w art. 10 i 11 decyzji 1149/2007/WE oraz w art. 10 decyzji 1150/2007/WE rozumiane jest jako odniesienie do komitetu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
L. LINKEVIČIUS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

W ramach puli środków finansowych Programu kwoty na każdy z celów szczegółowych określonych w art. 4 ust. 1 przydziela się w następujący sposób:

Cele szczegółowe	Udział w puli środków finansowych (w %)
a) ułatwianie i wspieranie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych;	30 %
b) wspieranie i propagowanie szkoleń kadr wymiaru sprawiedliwości, w tym szkoleń językowych w zakresie terminologii prawniczej, w celu rozwijania wspólnej kultury prawnej i sądowej;	35 %
c) ułatwianie wszystkim faktycznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w tym propagowanie i wspieranie praw ofiar przestępstw przy jednoczesnym poszanowaniu prawa do obrony;	30 %
d) wspieranie inicjatyw w dziedzinie polityki antynarkotykowej, odnoszących się do aspektów współpracy wymiarów sprawiedliwości i zapobiegania przestępczości ściśle związanych z celem ogólnym Programu w zakresie, w jakim aspekty te nie są objęte instrumentem na rzecz wspierania współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, będącym częścią Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, i programem „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”.	5 %.
